

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobkyně: **J.G.**, bytem, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 1. 2013, č. j.,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalované se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované ze dne 5. 10. 2012, č. j. byl žalobkyni podle ust. § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění (dále jen „zdp“) odňat ode dne 12. 11. 2012 vdovský důchod s odůvodněním, že nárok na vdovský důchod po uplynutí jednoho roku po úmrtí manžela měla z důvodu invalidity III. stupně. Podle posudku Městské správy sociálního zabezpečení Brno-město ze dne 5. 9. 2012 je od tohoto data invalidní jen pro invaliditu II. stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zdp, neboť její pracovní schopnost poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 55 %.

Proti rozhodnutí podala žalobkyně námitky ze dne 24. 10. 2012, které byly doručeny žalované dne 6. 11. 2012.

Rozhodnutím žalované ze dne 3. 1. 2013, č. j. byly námitky zamítnuty a rozhodnutí žalované ze dne 5. 10. 2012 bylo potvrzeno. Citované rozhodnutí ze dne 3. 1. 2013 je předmětem přezkumného soudního řízení.

V žalobě doručené Krajskému soudu v Brně dne 21. 1. 2013 namítla žalobkyně, že její zdravotní stav nebyl dostatečně posouzen, zejména z hlediska ortopedického, urologického, neurologického, psychického a očního. Žádala proto, aby její zdravotní stav a pracovní schopnost byly znovu přezkoumány a posouzeny. Uvedla, že trpí bludy se schizofrenními znaky, léčila se dlouhodobě na alkohol. Léčba na schizofrenii a alkohol je celoživotní. Navíc má onemocnění štítné žlázy, které způsobuje obezitu III. stupně. Navrhla proto zrušit přezkoumávané rozhodnutí žalované a vrátit správnímu orgánu věc k dalšímu řízení.

Žalovaná v písemném vyjádření ze dne 19. 2. 2013 s odkazem na dávkový spis žalobkyně uvedla, že jmenovaná byla uznána invalidní pro invaliditu III. stupně podle ust. § 39 odst. 2 písm. c) zdp. Nárok na přiznání dávky jí nevznikl, neboť nesplnila podmínku potřebné doby pojištění. Nadále jí však byl vyplácen vdovský důchod vzhledem ke splnění zákonných podmínek dle ust. § 50 odst. 2 písm. d) zdp. Z důvodu kontrolní lékařské prohlídky dne 5. 9. 2012 byl vyhotoven posudek lékaře MSSZ v Brně, podle něhož je nadále invalidní podle § 39 odst. 1 zdp, avšak nejedná se již o invaliditu III. stupně, nýbrž o invaliditu II. stupně podle ust. § 39 odst. 2 písm. b) citovaného zákona. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 55 %. Na základě tohoto posudku následně poté jí byl podle ust. § 56 odst. 1 písm. a) zdp odňat vdovský důchod pro nesplnění podmínek ust. § 50 odst. 2 zdp, a to ode dne 12. 11. 2012. V rámci námitkového řízení byl vypracován posudek o invaliditě ze dne 11. 12. 2012. Lékař LPS ČSSZ dospěl k výsledku, že posudkový závěr lékaře MSSZ v Brně ze dne 5. 9. 2012 lze potvrdit, žalobkyně je invalidní, avšak pro invaliditu II. stupně. Posléze vydala žalovaná napadené rozhodnutí ze dne 3. 1. 2013, kterým zamítla námitky žalobkyně a rozhodnutí ze dne 5. 10. 2012, č. j. 755 616 3912 potvrdila. Žalovaná upozornila, že v případě invalidního důchodu se jedná o dávku podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem, rozhodnutí žalované o nároku na dávku je závislé především na odborném lékařském posouzení. Za současného stavu trvala na zamítnutí žaloby.

Z posudkové dokumentace Městské správy sociálního zabezpečení Brno bylo zjištěno, že v rámci kontrolní lékařské prohlídky lékařka uvedeného orgánu konstatovala, že u posuzované se nadále jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, hlavní příčina poklesu pracovní schopnosti je psychiatrické onemocnění. Zdravotní stav je stabilizovaný při léčbě. Bylo hodnoceno středně těžké postižení se značně sníženým sociálním fungováním, výkon některých denních aktivit je narušen. Vzhledem k tomu, že žalobkyně byla bez pracovního pravidelného zapojení dlouhodobě, má omezenou možnost rekvalifikace, bylo provedeno navýšení o 10 %. Rozhodující zdravotní postižení bylo zařazeno pod kapitolu V., položka 3 písm. c), přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., v platném znění, míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena 45 %. Dále z výše uvedených důvodů bylo provedeno navýšení podle § 3 odst. 2 citované vyhlášky o 10 %, celkově o 55 %. Posudkový závěr zněl, že je invalidní dle § 39 odst. 1 zdp, nejde o invaliditu III. stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) citovaného zákona, nýbrž o invaliditu II. stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) citovaného zákona.

Žalobkyně podala dne 6. 11. 2012 námitky, vyslovila nesouhlas se snížením stupně invalidity. Uvedla, že je závislá na péči druhé osoby, má deprese, trpí inkontinencí, špatnou pamětí a orientací. Žádala o přezkoumání zdravotního stavu. V rámci námitkového řízení žalovaná přezkoumala napadené rozhodnutí v plném rozsahu s přihlédnutím k uplatněným námitkám dle § 5 písm. j), § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, za tím účelem nechala vypracovat posudek ze dne 12. 12. 2012. Posudkový závěr vycházel ze zjištění zdravotního stavu a jeho funkčních důsledků, o němž nebyly pochybnosti. Po prostudování doložené podkladové zdravotní dokumentace a vlastním zjištěním při jednání dospěla lékařka k závěru, že jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jako hlavní rozhodující zdravotní postižení byla určena paranoidní schizofrenie, nyní bez psychotické symptomatiky. Bylo konstatováno, že zdravotní stav je stabilizovaný při léčbě. Hodnoceno jako středně těžké postižení se značně sníženým sociálním fungováním a narušením výkonu některých denních aktivit, pro posudkově méně významné onemocnění. Lékařka LPS ČSSZ konstatovala, že zdravotní stav byl posouzen objektivně z dostatečně doložené dokumentace, ze které nevyplývá posudkově významná progresse zdravotního stavu. Zdravotní stav je stacionární. Lékařka prostudovala lékařské nálezy použité v průběhu řízení o námitkách jako doplnění informací o zdravotním stavu a konstatovala, že neobsahují nové skutečnosti posudkově významné pro hodnocení stavu do data vydání napadeného rozhodnutí i do dne jednání, naopak potvrzují dlouhodobě stabilizaci rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Uvedené zdravotní postižení bylo zařazeno pod kapitolu V., položka 3 písm. c), přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 45 %. Vzhledem k jeho vlivu na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace se podle § 3 odst. 2 citované vyhlášky zvýšila tato hodnota o 10 %, celkově tedy činí 55 %. Na základě uvedeného posudku žalovaná ve věci rozhodla dne 3. 1. 2013, a to tak, že námitky byly zamítnuty a rozhodnutí žalované ze dne 5. 10. 2012 bylo potvrzeno.

V rámci přezkumného soudního řízení byl proveden důkaz posudkem PK MPSV ČR v Brně ze dne 16. 5. 2013. Posudková komise za účasti odborné lékařky z oboru psychiatrie a za přítomnosti posuzované vycházela z podkladové dokumentace, sice spisu MSSZ Brno-město včetně záznamu o jednáních a lékařských nálezech, spisu Krajského soudu v Brně včetně rozhodnutí a žaloby, spisu žalované pro námitkové řízení včetně záznamu o jednání, lékařského nálezu a rozhodnutí a zdravotní dokumentace praktické lékařky MUDr. B.Č. Zohlednila i doložené lékařské nálezy při námitkovém řízení, sice potvrzení od praktické lékařky MUDr. B.Č. ze dne 27. 11. 2012, dekury z psychiatrie MUDr. I.W. z let 2011 až 2012 a zdravotní dokumentaci, která byla citována v obsahu posudku PK MPSV ČR, který byl účastníkům doručen. Na základě posudkového zhodnocení jednotlivých lékařských zpráv bylo konstatováno, že se jedná o ženu ve věku 38 let, s nedokončeným gymnáziem, vyučena SOU zemědělské. Pracovala jako prodavačka v roce 1994, poté v evidenci Úřadu práce, následovala řada brigád. Dne 27. 6. 2006 jí byl přiznán plný invalidní důchod, který však pro nesplnění podmínek nebyl vyplácen. Při kontrolní lékařské prohlídce dne 5. 9. 2012 došlo ke změně invalidity, sice snížení z III. stupně na stupeň II. Jmenovaná je dlouhodobě léčena na psychiatrii (cca od roku 1999). Podle ambulantního psychiatra je stav ve zprávě ze srpna roku 2012 hodnocen jako psychopatie. Ke kontrolám dochází pravidelně. Dále je ve sledování urologie pro imperativní nucení na moč, stresovou a urgentní inkontinenci I. až II. stupně. Rovněž je evidována v péči endokrinologa pro hypothyrozu s progredující obezitou, je v péči i neurologa pro bolesti páteře na podkladě mnohočetných blokad v celém průběhu páteře. Pro zhoršení vidění navštívila očního lékaře dne 26. 2. 2013, diagnostikována byla lehká myopie, vpravo s astigmatismem, předepsány brýle, visus s korekcí normální, jedná se o posudkově nevýznamný stav. Byla rovněž vyšetřena i při jednání posudkové komise. Nejzávažnějším

a rozhodujícím postižením s dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo konstatováno psychické postižení – hodnocené jako paranoidní schizofrenie, dlouhodobě stabilizované při pravidelné ambulantní léčbě, bez psychotické symptomatiky. Stav posudkově odpovídá středně těžkému postižení schizofrenie dle kapitoly V., položky 3 písm. c), vyhlášky č. 359/2009 Sb., míra poklesu pracovní schopnosti činila 45 %. Pro ostatní posudkově méně významná onemocnění, zejména urologické, je posuzovaná hodnocena na horní hranici procentního rozmezí, tedy 45 %. Vzhledem k dlouhodobé pracovní inaktivitě a omezené možnosti rekvalifikace bylo provedeno navýšení o 10 %, takže celková míra poklesu pracovní schopnosti činí 55 %, tudíž odpovídá II. stupni invalidity.

Soud v předmětné věci nařídil jednání na den 31. 5. 2013, žalobkyně se k jednání nedostavila, nepodařilo se jí doručit doručenkou, neboť prostřednictvím držitele poštovní licence bylo zjištěno, že nemá domovní schránku. K dalšímu jednání konaném dne 19. 7. 2013 se ze stejných důvodů opět nepodařilo doručit jmenované předvolání k jednání, soud proto na úřední desce vyvěsil doručovanou písemnost (předvolání o jednání na den 19. 7. 2013 a současně vyvěsil oznámení pro vyvěšení na úřední desce soudu podle § 50 odst. 2 o.ř.s.). Písemnost byla vyvěšena na deset dnů na úřední desce, za doručenou byla považována desátým dnem po vyvěšení. Oznámení pro vyvěšení na úřední desce soudu je datováno dnem 11. 6. 2013. K jednání dne 19. 7. 2013 se však žalobkyně nedostavila, přítomen byl zástupce žalované, který v plném rozsahu se odvolal na písemné vyjádření ze dne 19. 2. 2013. Navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.

Při posouzení věci soud vycházel z následujících skutečností, úvah a právních závěrů:

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobami oprávněnými (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

Žaloba byla přezkoumána v mezích žalobních bodů včetně řízení předcházející jeho vydání, přičemž soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, odst. 2 s.ř.s.).

Podle ust. § 39 odst. 1 zdp v platném znění, pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

Podle ust. § 39 odst. 2 citovaného zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla:

- a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně,
- b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně,
- c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu III. stupně.

Podle ust. § 39 odst. 6 citovaného zákona za stabilizovaný zdravotní stav (odst. 4 písm. b) se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovním omezením.

Předmětem přezkumného soudního řízení bylo rozhodnutí žalované ze dne 3. 1. 2013, č. j. 755 616 3912/315-EKO, kterým byly zamítnuty námitky žalobkyně a rozhodnutí žalované ze dne 5. 10. 2012 bylo potvrzeno.

Bylo tedy třeba nejprve zjistit, zda žalobkyně ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí splňovala podmínky § 39 odst. 1, odst. 2 citovaného zákona či nikoliv. Bylo tedy nutno posoudit, zda pokles pracovní schopnosti činil nejméně 35 %, 50 % či 70 %. V daném případě se jedná o důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem a rozhodnutí soudu závisí především na jeho odborném lékařském posouzení. V přezkumném soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. v platném znění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje své orgány posudkové komise. Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí je oprávněna nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní činnosti občana, ale též k posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě, jejich vzniku, trvání či zániku. Nicméně i tyto posudky hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v ust. § 77 odst. 2 s.ř.s. Přitom však takový posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti bývá zpravidla důkazem ve věcech stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti, který je kladen na posudky posudkových komisí spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především však s těmi, které namítá účastník uplatňující nárok na invalidní důchod, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité zdůvodnění svého posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení plné invalidity závisí především. Tak také bylo v posuzované věci postupováno.

Předně je třeba odmítnout názor žalobkyně, že rozhodnutí žalované bylo provedeno a posouzeno tak, že zdravotní stav nebyl dostatečně zhodnocen. Krajský soud v Brně se s touto námitkou neztotožňuje.

V případě posouzení míry invalidity, jak již uvedeno, se jednalo o otázku odbornou – medicínskou. Posudkové řízení dle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. je tedy specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství.

Z geneze hodnocení zdravotního stavu žalobkyně vyplývá, že stěžejní zdravotní komplikací je paranoidní schizofrenie, postižení je dlouhodobě stabilizované při pravidelné ambulantní léčbě. Onemocnění bylo hodnoceno podle kapitoly V. – duševní poruchy a poruchy chování – položka 3 – schizofrenie, schizofrenní poruchy a poruchy s bludy – písmeno c), vyhlášky č. 359/2009 Sb., v platném znění – středně těžké postižení, kde míra poklesu pracovní schopnosti se pohybuje v rozmezí 30 až 45 %. Jednotlivé výše popsání posudky zdravotní stav žalobkyně popsaly shodně, soud v tomto směru vychází zejména

z hodnocení obsaženého v posudku PK MPSV ČR ze dne 16. 5. 2013, protože jej považuje za věcně správný, dostatečně logický a srozumitelně odůvodněný. Za podstatnou skutečnost v posuzovaném případě soud považuje právě skutečnost, že všechny tři posudky vyhodnotily pokles míry pracovní schopnosti žalobkyně 45 % s navýšením dle § 3 odst. 2 citované vyhlášky o hodnotu 10 %, celkově 55 %. Žádný z výše uvedených posudků neobsahuje hodnocení, které by zpochybnilo závěr žalované prezentovaný v napadeném rozhodnutí, totiž že žalobkyně nespadá do kategorie invalidity II. stupně. Pokud tedy jednotlivé posudky obsahují jednoznačný závěr, podle něhož žalobčin zdravotní stav náleží do kategorie invalidity II. stupně nikoliv III. stupně, není důvodu o správnosti závěrů učiněných v jednotlivých posudcích pochybovat. Povinností posudkových komisí není podrobit pojištěnce komplexnímu vyšetření jeho zdravotního stavu, nýbrž na základě shromážděné zdravotní dokumentace posoudit jeho zdravotní stav a míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2006, č. j. 3 Ads 65/2005-87, www.nssoud.cz). Z hlediska výše uvedeného nahlížel soud také na aktuálnost zdravotní dokumentace, kterou měla posudková komise k dispozici při zpracování posudku. Soud proto uzavírá, že posudek PK MPSV ČR v Brně ze dne 16. 5. 2013 považuje za správný, logický, bezrozporný, odůvodněný a hodnotící zdravotní stav žalobkyně ke dni rozhodování žalované.

V důsledku změny stupně invalidity byl žalobkyni rozhodnutím ze dne 5. 10. 2012, č. j. 755 616 3912 odňat ode dne 12. 11. 2012 vdovský důchod s použitím ust. § 56 odst. 1 písm. a) zdp. Soud musí přisvědčit argumentaci žalované, že žalobkyni se nepodařilo prokázat, že splňuje některou z ostatních podmínek nároku na vdovský důchod uvedených v § 50 odst. 2 zdp, ve znění platném do 31. 12. 2009, tj. že

- a) pečuje o nezaopatřené dítě,
- b) pečuje o dítě, které je závislé na péči jiné osoby ve stupni II. (středně těžká závislost) nebo stupni III. (těžká závislost) anebo stupni IV. (úplná závislost),
- c) pečuje o svého rodiče nebo rodiče zemřelého manžela, který s ní žije v domácnosti a je závislý na péči jiné osoby ve stupni II. (středně těžká závislost) nebo stupni III. (těžká závislost) anebo stupni IV. (úplná závislost),
- d) je invalidní ve III. stupni nebo
- e) dosáhla alespoň věku o čtyři roky nižšího, než činí důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození nebo je invalidní.

Z výše uvedeného vyplývá, že žalobkyně nesplňuje zákonnou podmínku stanovenou v ust. § 50 odst. 2 písm. d) zdp, podle které vdovský důchod náleží i po uplynutí jednoho roku od smrti manžela, pokud je vdova invalidní ve III. stupni. Neprokázala ani splnění některé z podmínek uvedených v § 50 odst. 1 písm. a) až c). Poslední podmínka vzhledem k věku účastnice řízení prozatím nepřichází v úvahu. Vzhledem k tomu, že žalobkyni byl přiznán vdovský důchod před dnem 1. 1. 2010, vznikl by jí nárok na vdovský důchod podle článku II, bodu 7 zákona č. 306/2008 Sb. tehdy, jestliže splní některou z uvedených podmínek do pěti let po zániku dřívějšího nároku na vdovský důchod.

Vzhledem k tomu, že Krajský soud v Brně neshledal v postupu i rozhodnutí žalované právní či skutkové pochybení, ve smyslu § 78 odst. 7 s.r.s. žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Žalobkyně ve věci samé nebyla úspěšná, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, soud proto rozhodl tak, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení (§ 60 odst. 1, odst. 2 s.ř.s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 19. července 2013

JUDr. Eva Lukotková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová